

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Остапенко Т. Г.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

Білоног А. П.

*студент
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-290-9-3>

ЕЛІНОР ОСТРОМ – ПРОВІДНИЙ ВЧЕНИЙ-ЕКОНОМІСТ СВІТУ

Еліно́р Остро́м народилася 1933 року у Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія, резидент США. Професор політичних наук, директор-засновник Центру вивчення інституційної різноманітності. Експерт у сфері колективної поведінки, соціальної довіри та громадських ресурсів.

На початку своєї наукової кар'єри зосередилася на дослідженні управління в сфері правопорядку, зокрема дослідження проблеми розташування та чисельності поліцейських відділків.

Проблематику управління громадськими благами Еліно́р Остро́м розкривала ще у 1960-х роках у науковій дисертації, присвяченій проблемі водопостачання Південної Каліфорнії. Це дослідження довело, що спільними зусиллями громади можна вирішувати проблеми раціонального використання колективних ресурсів.

Один випадок з життя американської провінції надихнув аспірантку на створення теорії, розробці якої вона присвятила п'ять десятиліть подальших досліджень.

Після захисту дисертації політичний соціолог Еліно́р Остро́м досліджувала ефективність зрошувальних систем у Непалі, деградацію

тропічних лісів, використання рибних запасів і навіть діяльність поліцентричних систем на прикладі відділів поліції у міських зонах.

Її роботи виглядають як дивне поєднання незвичних теоретичних моделей, офіційних статистичних даних та інноваційних польових досліджень.

Центральним питанням скрізь залишалася оцінка ефективності дій місцевих громад в управлінні спільними ресурсами порівняно з централізованим державним чи приватним управлінням.

Деякі політики використовують роботи Остром для просування ідей анархізму та децентралізації. Однак сама дослідниця стверджує, що це спрощений підхід. Влада може не лише гальмувати процеси самоорганізації, а й усувати бар'єри.

Нобелівська лауреатка виявила механізми вдосконалення результативності поліцентричних систем, що були впровадженні під час реформування федеральної системи відділів органів правопорядку.

У 2009 р. Нобелівська премія з економіки вперше дісталася жінці – Еліно́р Остром. Винагороду професор політології з Університету Індіани отримала за глибокий аналіз економічного управління, зокрема за дослідження управління громадськими ресурсами.

Своїми новаторськими дослідженнями Остром розвінчує концепцію Гарета Хардінга під назвою «трагедія спільного користування».

Еліно́р, провівши ряд польових досліджень, зробила висновок, що саме різні варіації колективних громад – від комун до кооперативів – можуть забезпечити ефективне управління спільними ресурсами.

Як підсумок масштабної роботи, професорка запропонувала принципи, завдяки яким менеджмент ресурсів здійснюватиметься стабільно та справедливо.

Еліно́р Остром зуміла показати глобальну важливість і єдність численних локальних проблем. Вийшовши за рамки винятково економічного мислення, підкреслила значення еко-соціального контексту.

Література:

1. Еліно́р Остром Вікіпедія – вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BE%D1%80_%D0%9E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BC.

2. Роман Корнилюк Мічені Нобелем: регіональна активістка Еліно́р Остром. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2010/03/26/230996>.